

رهبر و رهبری

حیدر علی شاه قاجار
ناصرالدین شاه قاجار
سیدسجاد آشتیانی

کتاب دانشجو

رهبر و رهبری

حمیدرضا شاکرین

محسن ملک افضلی اردکانی

سید سجاد ایزدهی

ناشر: انتشارات کانون اندیشه جوان

طراح جلد: سید ایمان نوری نجفی

چاپ اول: ۱۳۹۱ شمارهگان: ۲۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۸۰۰ تومان

لینک معرفی، چاپ و صحافی: شرکت واژه پرداز اندیشه

کانون اندیشه جوان

میراث: شاکرین، حمیدرضا ۱۳۳۸

عنوان و نام پدیدآورندگان: رهبر و رهبری: حمیدرضا شاکرین، محسن ملک افضلی اردکانی، سید سجاد ایزدهی.

مشخصات نشر: تهران: کانون اندیشه جوان، ۱۳۹۰

مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص. جدول

قیمت: ۳۸۰۰۰ ریال شابک: 978-600-159-095-5

وصفیت فهرست نویسی: فضا

مادداشت: کتابخانه: ص. ۵-۱۰

موضوع: جامعه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۵۸ - تاکنون.

موضوع: ایران، مجلس خبرگان، موضوع: ولایت فقیه.

موضوع: اسلام و دولت ایران.

شناسه افزوده: ملک افضلی اردکانی، محسن. شناسه افزوده: ایزدهی، سید سجاد.

شناسه افزوده: کانون اندیشه جوان.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ آر ۸ BP1۱۳

رده‌بندی دی‌یو: ۲۹۷/۴۵

شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۹۱۴۸

نیزان: تفریح، یازدهم شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶

تلفن: ۸۸۳۰۱۱۴ - ۸۸۳۰۳۳۱۱

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فصل اول: مبانی ولایت فقیه ۱۹

۱.۱. مبانی حکومت دینی و ولایت فقیه چیست؟

۱.۱. ولایت فقیه چیست؟

۱۹. مبانی خداشناسی. ۲۱. مبانی اسلام‌شناسی. ۲۴. مبانی

روش‌شناسی. ۲۵. مبانی انسان‌شناسی.

۲.۲۸. سابقه و پیشینه ولایت فقیه چیست؛ آیا نظریه‌ای جدید است یا

سابقه‌ای طولانی دارد؟

۲۸ الف) ولایت فقیه در قرآن. ۲۸ ب) ولایت فقیه در سیره

پیامبر (صلی‌الله علیه و آله) و امامان (علیهم‌السلام). ۳۱ ج) ولایت

فقیه در فقه شیعه.

۳.۳۲. چه دلایلی بر ولایت فقیه وجود دارد؟

۴.۳۴. معنای ولایت مطلقه فقیه و کارکرد آن چیست و آیا ولایت

مطلقه، موجب دیکتاتوری نمی‌شود؟

فصل دوم: حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران ۴۳

۴۳. گفتار نخست: رهبری

۵.۴۳. با توجه به اینکه در قانون اساسی درباره نظارت بر رهبر، سخنی

به میان نیامده است، چه نظارتی بر رهبر وجود دارد و این نظارت

چگونه است؟

۱۰۲ ۱۶. شبهه دژ در مشروعیت و انتخاب رهبر از سوی خبرگان و

نظارت بر او، چگونه پاسخ داده می‌شود؟

۱۰۲ مفهوم دور. ۱۰۴ حل دور.

۱۰۷ ۱۷. با توجه به پذیرش ولایت مطلقه فقیه در قانون اساسی و

اختیارات عام رهبر، آیا برای مردم در نظام جمهوری اسلامی ایران،

جایگاهی سیاسی در نظر گرفته شده است؟

۱۰۸ الف) جایگاه مشارکت سیاسی مردم. ۱۰۹ ب) جایگاه نظارتی.

۱۱۰ گذار سوم: شورای نگهبان

۱۱۰ ۱۸. نقش و جایگاه شورای نگهبان در جمهوری اسلامی ایران

چگونه است؟

۱۱۴ ۱۹. آیا نظارت استصوابی شورای نگهبان بر انتخابات گوناگون، با

مبانی حقوقی مغایرت ندارد؟

۱۱۸ ۲۰. چه تضمینی برای عملکرد صحیح و غیرجانبدارانه شورای

نگهبان وجود دارد؟

فصل سوم: شخصیت و عملکرد آیت‌الله خامنه‌ای

۱۲۱

۱۲۱ ۲۱. رهبری آیت‌الله خامنه‌ای از منظر توسعه سیاسی چگونه است و

آیا در راستای توسعه سیاسی بوده یا نه؟

۱۲۷ ۲۲. عملکرد رهبری و مجموعه‌های تابع رهبری به لحاظ

قانون‌گرایی چگونه است و آیا واقعاً قانون‌گرایانه می‌باشد؟

۱۳۲ ۲۳. آیا مقام معظم رهبری دارای صلاحیت‌های لازم برای رهبری

هستند؟

۱۳۳ فقامت. ۱۳۶ عدالت و تقوا. ۱۳۸ بینش سیاسی، فرهنگی، تدبیر

و مدیریت. ۱۴۴ شجاعت.

۱۴۷ ۲۴. کشور ما در دوران رهبری آیت‌الله خامنه‌ای، رشد و بالندگی

یافته یا سقوط و توقف داشته است؟

۱۴۸ توسعه فناوری. ۱۴۹ صنایع نظامی. ۱۵۰ سلول‌های بنیادی.

۱۵۱ انرژی هسته‌ای.

۱۵۴ ۲۵. رفتار سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای چه وضعیتی را از جهت روحیه

قدرت طلبی و انحصارگرایی نشان می‌دهد؟

۱۵۴ ۱. سبدهی ریاست‌جمهوری. ۱۵۴ ۲. انتصاب به رهبری.

۱۵۸ ۳. مرجعیت فقهی.

۱۶۰ ۲۶. جمهوریت نظام در زمان رهبری آیت‌الله خامنه‌ای چه وضعی

پیدا کرده است؟

۱۶۳ ۲۷. آیا آیت‌الله خامنه‌ای از خط امام عدول کرده است؟

۱۶۴ شاخص‌های خط امام.

۱۶۹ ۲۸. عظمت ایران در زمان رهبری آیت‌الله خامنه‌ای افزایش یا

کاهش یافته است؟

۱۷۰ ۱. افزایش اقتدار و نفوذ ایران. ۱۷۲ ۲. تبدیل شدن ایران به یک

کشور شکست‌ناپذیر و مقاوم. ۱۷۳ ۳. شکسته شدن مجدد ایست

آمریکا و متحدانش. ۱۷۴ ۴. تعمیق منطقه ژئواستراتژیک ایران

۱۷۹ ۲۹. شیوه مدیریت و رهبری آیت‌الله خامنه‌ای طی دو دهه چگونه

بوده است؟

۱۸۵ ۳۰. آیا محبوبیت آیت‌الله خامنه‌ای در میان افشار مختلف جامعه

کم نشده است و آیا این نشانه ضعف مدیریت وی نیست؟

۱۸۹ ۳۱. اگر دستگاه‌های متعدد نظام به وظایف خود درست عمل

نکنند، چه کسی مسئول است؟ آیا رهبری نباید آنها را در مسیر صحیح

قرار دهد؟

۱۹۲ ۳۲. آیا رهبری به راحتی اجازه نظارت بر عملکرد خود، نهادهای

تابه و مسئولان را می‌دهد و در این زمینه مشکلی وجود ندارد؟

۱۹۵ کتابخانه

۲۰۱ نمایه اعلام

۲۰۷ نمایه موضوعی

پیشگفتار

آدمی در سپهر بکران عقل و ورزی و امدار طلوع خورشید دیانت می‌شود و به مدد نور و حرارت مبعی این چنین، گفتمان معرفتی مسلط بر زندگانی را تعمیق و توسعه می‌بخشد. بینش‌ها و اندیشه‌ها، نگاه‌ها و درک‌ها، آنگاه مسیری متعالی خواهند داشت که از سرچشمه‌های زلال، سالم و مطمئنی برخوردار گردند. بسترسازی برای ورود به این مسیر متعالی و پاسخ‌گویی به نیازهای فکری و فرهنگی در جامعه جوان ایران اسلامی در گرو شناخت واقعیت‌های جامعه و نیز درک آموزه‌های دین مبین اسلام به‌عنوان اساسی‌ترین مؤلفه فرهنگ ایرانی است. توجه به همین حقایق راهبردی، زمینه شکل‌گیری «مرکز پژوهش‌های جوان» را ایجاد کرده است. اهداف این مجموعه، تولید آثار مکتوب مطلوب و مورد نیاز مخاطبان جوان، تأمین پشوانه تخصصی فعالیت‌های فکری و فرهنگی و نیز توسعه ظرفیت درخور برای شناسایی پژوهشگران و فرهیختگان فعال در عرصه مسائل جوانان و عرضه آثار آنان است. فعالیت‌های علمی این مرکز که وابسته به «پروژه‌گاه فرهنگ و اندیشه اسلامی» است، در قالب پنج گروه علمی «بینش و اندیشه اسلامی»، «مطالعات فرهنگی و اجتماعی»، «نظام‌ها و مطالعات انقلاب اسلامی»، «اخلاق و تربیت» و «ادب و هنر» انجام می‌پذیرد.

گروه «بینش و اندیشه اسلامی» مرکز پژوهش‌های جوان ضمن پایبندی

به ارزش‌های والای دین مبین اسلام و تلاش در جهت همسویی با گفتمان انقلاب اسلامی. پاسخ‌گویی به نیازهای فکری و معرفتی جوان امروز در شاخه‌های علمی معرفت‌شناسی، علوم قرآن و حدیث، کلام، فلسفه و ادیان و عرفان را رسالت خویش دانسته و در این مسیر گام می‌نهد.

کتاب رهبری و رهبری سعی نموده ضمن بررسی مبانی خداشناختی، اسلام‌شناختی، روش‌شناختی و انسان‌شناختی ولایت فقیه - که تاکنون کمتر مطمح نظر بوده است - مهم‌ترین سؤالات و شبهات را درباره اصل ولایت فقیه، نظام جمهوری اسلامی و عملکرد مقام معظم رهبری با زبان ساده پاسخ دهد. همچنین با مقایسه میان قوانین، اختیارات و شیوه رهبری در ایران و چند کشور دیگر برتری الگوی حکومتی جمهوری اسلامی نشان داده شده است.

سطح کتاب پیش رو، دانشجوی است. سطح دانشجوی در مرکز پژوهش‌های جوان به سطحی گفته می‌شود که مخاطب آن دانشجوی پویانده‌ای است که در ساحت کاردانی و کارشناسی به تهذیب و تحصیل مشغول می‌باشد و ۱۸ تا ۲۶ بار تقویم از روی تاریخ تولدش ورق خورده است.

در پایان، ضمن تجلیل از قلم محققان ارجمند جناب آقایان حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حمیدرضا شاکرین، حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر سجاد ایزدهی، اعضای هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و حجت‌الاسلام دکتر محسن ملک‌افضلی اردکانی، استادیار دانشگاه قم و نیز زحمات ارزیابان علمی کتاب

آقایان حجت الاسلام والمسلمین سید کاظم سید باقری و حجت الاسلام
والمسلمین فرج الله هدایت نیا، آمادگی خود را برای دریافت پیشنهادهای
شما خواننده گرامی اعلام می دارد.

گروه بینش و اندیشه اسلامی

مرکز پژوهش های جوان

مقدمه

انقلاب اسلامی و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، یکی از اثرگذارترین جریان‌های تکرری- فرهنگی و سیاسی- اجتماعی دوران معاصر است و امید تشکیل نظامی با معادلات و ساختاری نوین و مبتنی بر ارزش‌های عالی الهی را در روح و روان بشر سرچورده از ایدئولوژی‌ها و نظام‌های بشری و مادی، زنده کرده است.

یکی از تأثیرات مهم این جریان الهی، برانگیختن اذهان و اندیشه‌ها در راستای شناخت مبانی نظری، ارزش‌شناختی، حقوقی و پیامدها و کارکردهای این نظام و حدود پایایی و پویایی آن است. شناخت توانمندی‌های اسلام در پاسخ‌گویی به نیازهای انسان معاصر، نسبت اسلام و سیاست، پیشینه و مبانی ولایت فقیه، رابطه ولایت فقیه و مردم‌سالاری، از نخستین پرسش‌های اغلب افرادی است که با الگوی سیاسی برآمده از فقه سیاسی شیعه و انقلاب اسلامی ایران روبه‌رو می‌شوند.

از سوی دیگر، تجربه بیش از سی سال بنیان‌گذاری نظام جمهوری اسلامی با رهبری ولایت فقیه، زمینه خوبی برای مطالعه تحلیلی ساختار این نظام و بررسی عملکرد و برون‌دادهای آن به ارمغان آورده است.

دو عامل مهمی که بر این دغدغه‌مندی افزوده و شتاب جست‌وجوگری و پرسش‌گری در این عرصه را صدچندان کرده‌اند، یکی وجود جوانانی

پاک‌دل، کمال‌خواه و پرسش‌گر است، که از افتخارات و سرمایه‌های بزرگ ایران اسلامی‌اند و دیگری تولید انبوه شبهات و پرسش‌ها از سوی مخالفان و معاندان این نظام و گستراندن آنها در سطوح گوناگون جامعه، در راستای تولید نرم انقلاب اسلامی است؛ غافل از اینکه با این‌گونه حرکت‌ها، ناخودآگاهانه و نادانسته، در خدمت این انقلاب قرار گرفته‌اند؛ زیرا آنان با تلاش‌های خود، بر عطش پرسش‌گری جوانان می‌افزایند و شرایط روانی لازم را پدید می‌آورند؛ تا مکتب غنی اسلام، معارف بلند خود را گوارای دل‌های عطشناک پرسش‌گر و دانشجو سازد.

دفتری که پیش رو دارد، تعدادی از پربسامدترین پرسش‌های این عرصه را با رعایت ایجاز و اختصار بازمی‌کاود.

در بخش نخست که عنوان پرسش‌های اندیشه سیاسی را بر پیشانی دارد، تلاش شده تا گزیده‌ای از پرسش‌های بنیادین حکومت دینی و ولایت فقیه، در نهایت اختصار، پاسخ داده شوند. وجود آثار فایده‌مند متعدد، ما را از بسط کلام در این عرصه معاف می‌دارد. از این رو، خوانندگان گرامی را برای مطالعه بیشتر در این زمینه، به دیگر آثار راهنمایی می‌کنیم.

قسمت دوم، به پرسش‌های ناظر به ساختار نظام جمهوری اسلامی ایران، مسائل مربوط به حقوق اساسی، کارکرد نهادهای قدرت و دیگر شبهات مربوط به آن می‌پردازد.

بخش پایانی، عهده‌دار بررسی پرسش‌ها و شبهات ناظر به عملکرد حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، در دو دهه رهبری انقلاب اسلامی است.

امید است این کوشش کوتاه‌قامت، مقبول آستان بلند ربوبی و حضرت
ولی عصر (عج) قرار گیرد.

www.ketab.ir